Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV — Reus Dimecres 20 de Desembre de 1899 — Núm. 3.444

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. . . . . . ,, 3'50
Extranger y Ultramar . . . . ,, ,,
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l XAROP SERRA es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de..... TOS

La que paga més contribució de la provincia.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS — DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus criaderos que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Secció doctrinal

Manifest

A continuació publiqoém avuy lo Manitest que la «Unió Catalanista» dirigeix AL POBLE CATALÁ.

Diu aixís:

Fa ja massa temps que ab lo caràcter d' un regionalisme indefinit se verifican actes y 's desenrotllan propagandas que considerém funestas pera la bona marxa de Catalunya.

La «Unió Catalanista», única y genuína representació del Catalanisme militant, creu de ineludible necessitat manifestar que no hi ha tingut cap mena de participació en tals actes y propagandas estimantlos com á fonts de pertorbacions altament comprometedoras y de fracassos més comprometedors encara.

En res ni per res alentá la «Unió Catalanista» confiansa en lo programa del general Polavieja, ni en las promesas d' en Silvela; en res ni per res ajudá á dar un barnís d' ilusori autonomisme á la campanya dels gremis de Barcelona contra l' anment dels impostos y la creació de gravámen sobre utilitats, fent recaure sobre 'ls mateixos sacrificis que han resultat completament inútils; en res ni per res ha prestat sa cooperació en lo projecte de Concert Econòmich Provincial, quin esperit, al sancionar l' esquarterament de Catalunya deixant de regoneixer la seva personalitat, s' oposa obertament als acorts de las Assambleas Catalanistas.

No, en res d' aixó hi ha posat sas mans, netas de tota responsabiiltat, lo Catalanisme militant; puig si ell, contra son parer d' avuy, hagués de traccionar algun dia son programa pera escalonar sa implantació, atendría primerament algunas de las reivindicacions de carácter moral, polítich ó social, ab prefefencia á las del ordre económich, ab l' intencionat propósit de tréureli á sa regeneradora campanya tot aqueix regust d' egoisme positivista que fa passar á Catalunya devant d' Espanya, per un poble de mercaders atent sols á la prosperitat dels interessos materials.

La Junta Permanent sotscrita, ab dáta 26 d'Octubre prop-passat y ab motiu de la cuestió dels gremis, manifestá clarament que si be mirava ab simpatía la actitut dels esmentats gremis devía *reservarhi tota mena de intervenció directa mentre y tant no formulessin, com á sant y senya de lluyta, la autonomía económica y política de Catalunya.*

Confirmant tal criteri, avuy la «Unió Catalanista» declara una vegada més, que son programa no es ni ha estat may altre que 'l contingut en las bases aprobadas per sas Assambleas, quinas aspiracions poden condensarse en lo següent fragment de son manifest de 16 de Mars de 1897:

Com allavors diguérem, enteném avuy que han de quedar á càrrech del poder central del Estat espanyol las relacions intencionals, l' exércit de mar y tera, las relacions económicas d' Espanya ab los demés paissos, la contricció d' obras públicas de carácter general, la resolució de totas las cuestions y conflictes inter-regionals y la formació del pressupost anyal de gastos al que deurán contribuhir las regions à proporció de sa riquesa; tot ab la organisació corresponent y adecuada.

Pero enteném que correspón al Poder regional lo régimen intern de Catalunya, y que ha de constituhirse aquesta mantenint lo temperament expansiu de sa llegislació y segons sas necessitats y son modo de ser.

En consecuencia, volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que á Catalunya desempenyin cárrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols pera establir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutjes y magistrats, y que dintre Catalunya 's fallin en última instancia 'ls plets y causas: volém ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y volém, en fí, la facultat de poder contribuhir á la formació del exércit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsosa presti 'l servey tantsols de Catalunya.

Fetas aquestas declaracions, deu ademés la «Unió Catalanista» reclamar la atenció de sos compatricis sobre 'l concepte que li mereixen tota mena de manifestacions *regeneradoras* que no tingan per lema ben franch, en lo fondo y en la forma, ó sia l' objectiu *mediat é inmediat*, l' *Autonomia Económica y Politica* de Catalunya. Malfiéusen, catalans. Respectéu en ellas la bona fé, si hi ressalta ab evidencia, que també hi han errors de bona fé, pero fugiune d' associárvoshi perque no vos conduhirían en lloch com ne fos als sacrificis sense compensacions; bon exemple se n' ha vist infinitat de vegadas, y en grau superlatiu dintre las presents circunstancias. Generalment eixas llampegadas de energía que no guardan relació entre la forma de demanar y 'l fondo de lo que 's demana, no son sino verdaders foch-follets sense caliu amagat que puga sostenir la ardenta flama d' una campanya llarga, ferma y trascendental en sos resultats. Tot lo més arriban á influhir, ab son fressos trasbals aparent, en las eleccions més inmediatas ab cambis de noms pera 'ls novament escullits, més sense ulteriors consecuencias.

Vos parla aixís la «Unió Catalanista», perque voldría os desenganyessiu d' una vegada de tota esperansa en campanyas incoloras y porugas, basadas sobre estérils negociacions ab lo Centralisme, puig la «Unió» jamay ha confiat, y 'ls fets ab prou elocuencia li han dat sempre la rahó, en concessions autonomistas, totals ni parcials, expontáneament vingudas de Madrid. Qui tal vos prediqui, vos enganya ó s' enganya á sí mateix llastimosament. Tots los polítichs espanyols están conformes en no deixarse pendre ni una de las atribucions del Centralisme, puig totas se las ben necessitan pera son regalo, y encara 'n troban á faltar. Es més: si algun cop pogués sembler que alguna concessió li fessin á Catalunya, estiguéu ben segurs de que avans de sa implantació s' hauría estudiat ja la manera de falsejarla, inutilisarla en sos beneficis y desacreditarla en sos efectes.

Aixó no vol dir que si algun dia, contra 'ls nostres ben justificats pessimismes, algun gobern ja constituhit, sense previas negóciacions, jamáy compatibles ab nostre modo de ser, volgués adoptar una actitut lleal y amiga de Catalunya, hagués de ser cátegóricament rebutjat com sos antecessors. La «Unió Catalanista» en son manifest de 22 de Novembre de 1898, expressá ab la deguda claretat la única forma ab que podría secundarlo sense afiliarshi y reservantse tota sa llibertat d' acció pera seguir defensant y propagant la tótalitat de son programa. Lo cert es que per ara no 's veuhen pas en l' horitzó polítich espanyol senyals de poder aplicar semblant línea de conducta; ni sobre aquest particular cal fersen per ara la més mínima ilusió. ¡Tant de bó ens equivoquéssim!

Que no es purament sistemàtica intranzigencia que la «Udió» s' oposa á las propagandas de regionalisme indeterminat avans indicadas. Es perque rahonadament las veu infructuosas y fins perjudicials.

Cap y á la fí, resulta que tant als polítichs d' ofici, com á la prempsa de Madrid, com á la opinió espanyola que d' aquesta prempsa 's nudreix, iguals rezels los inspira é iguals indignacions los desperta la petita campanya del Concert Económich que la gran campanya catalanista. A la seva intranzigencia, oposemhi la nostra dignitat; ells saben unirse en la negació de tota reforma descentralisadora, per migrada que sigui; sapiguém unirnos nosaltres en la defensa del Catalanisme quals solucions integrament nos precisan per necessitat y per dret.

Després de tot, eixas concessions raquíticas, obtingudas gayre bé per caritát, tenen també sos perills. Avuy poden ser concessions á títol d' ensaig; y demá poden ser revocacions, per cualsevol motiu arbitrari que ni sisquera s' esforsin en justificar. ¿Quí podría assegurar que l' aument de recaudació durant lo primer plasso del concert económich no excités als prohoms centralistas á explotarlo d-sprés pel seu compte ab profit exclusiu de la Hisenda espanyola?

Solzament d' una cosa ha de preocuparse Catalunya; y es d' acoblarse tota ella sota una sola y única badera de defensa, la desplegada per la «Unió Catalanista», à qual sombra hi caben tots los catalans de recta intenció, pera travallar, lo més depressa possible peró ab la deguda serenitat, en la purificació de l' ambent que necessitan pera ser ben implantadas y rendir fruyts de prosperitat las sábias institucions que tant necessita la nostra Catalunya. Sols aixís, acoblant en un sol cos y en un sol esfors á tots los catalans, ha de ferse práctica la aplicació de las energías de tots en profit de la santa redempció que perseguím.

Pera alcansar tant noble fí, la «Unió Catalanista», á tots los fills d' aquesta terra se vos ofereix ab entusiasme, prometentvos per sa part no claudicar jamay en la integritat de sos salvadors principis, ni enllotar la puresa de sa conducta ab tractes secrets de cap me-

na, ni ab homes de significació política no esmenada, ni ab partits desacreditats y desarrelats del cor de nostre poble. En justa compensació, sols reclama la «Unió à tots sos elements «adherits»: rectitut en la propaganda, activitat en lo trevallar y noblesa y sinceritat en la divulgació de nostres principis, ajudantla tots á la obra capital; los Periódichs fentse etern ressó de sa veu, las Corporacions extenentla al espay de sa respectiva esfera d' acció, y 'ls particulars predicantla arréu pera que arribi sempre y constantment als més amagats recons del Primpcipat.

Catalans, avuy que 'ls desenganys més que may vos empenyen cap al Catalanisme militant, defensor únich de tots los vostres drets é interessos, veniuhi ja en bona hora, peró, això sí, veniuhi en cos y ànima, regoneixent vostres errors, si 'ls havéu comés, y fent solempne propósit d' esmenarlos al entrar en vida nova. Si no heu de ferho aixís, si per tossuderia ó per un mal entés amor propi heu de voler conduhirnos á maridatjes impossibles entre la política vella de entremalisduras y contemperisacions y la política nova catalana de aspiracions francas y procediments ben definits, á las horas, no vinguéu pas al nostre camp, que tampoch vos hi voldríam; quedeuvos allá hont seu, fins que 's desperti bé vostra conciencia encara mitg adormida y vos mani imperiosament caminar avant y bé.

Que deu vos donga á tots seny y patriotisme.

Gerona 11 Desembre de 1899.—Per la «Unió Catalanista«, la Junta Permanent.—M. Folguera y Durán, de Sabadell, President.—Joseph Franquesa y Gomis, de Barcelona, Vis-president.—Joaquím Botet y Sisó, de Gerona, Tresorer Joseph M. Roca y Domingo Martí y Julià, de Barcelona, y Frederich Renyé y Viladot, de Lleyda, Vocals.—Lluís Marsans, de Barcelona, Secretari.

Lo del Transvaal

Al saberse á Inglaterra la derrota del general Gatacre, los inglesos, refets de la primera impresió, digueren: los generals Methuen y Buller ens venjarán aviat y posarán als boers las peras á cuarto. Al tenirse noticias de que 'l general Methuen havía sofert un fracás més grave encara que 'l del seu colega, los súbdits de la reina Victoria, passat lo período del disgust y de la contrarietat, pensaren: ara vindrá 'l generalíssim Buller á demostrar á aquells desvergonyits que s' atreveixen á plantarnos cara lo que es y lo que val l' exércit inglés quan hi ha qui sab dirigirlo.

Y mentres se fregavan las mans de gust pensant en la revanja que pendría lo generalíssim, vé la noticia pelada y cantalluda de la terrible desfeta del general Buller.

Cal explicar la impresió d' aytal noticia en lo poble inglés, perque molts diaris, creyent que ha de passar allá lo mateix que aquí passaría, ens parlan d' un aplanament y d' un desespero que no existeix.

La oficialitat del exércit inglés que opera al Sud del Africa, es tota sortida de las classes aristocráticas; los soldats, son voluntaris, y 'ls voluntaris, á Inglaterra y per tot arreu, son lo millor de cada casa, gent que al abandonar per un sou á la familia y á la patria es que no tenen afeccions gayre fondas que 'ls hi lliguin. Per això 'l poble inglés, la massa del poble inglés formada per industrials, comerciants y obrers, se conmou ben poch ab las llistas de morts y ferits que 'ls generals derrotats envian.

En quan á l' efecte moral que sempre causa la derrota, lo poble inglés no 'l sent de molt com lo sentiríam nosaltres: tant pel seu temperament seré y impassible, com per lo acostumat que está á rebrer noticias, ja favorables, ja contrarias, de las guerras colonials que continuament sosté Inglaterra, no passa, com altres pobles, del entussiasme irreflexiu al desespero.

La impresió causada á Inglaterra per las derrotas seguidas dels generals Gatacre, Methuen y Buller, no es res de tot això: es quelcóm més grave y més interessant. Creyan los inglesos que la guerra contra 'ls boers sería com una guerra contra 'ls sudanesos ó contra 'ls afridis, joch de pocas taulas, acabant á las primeras embestidas ab la demostració de la seva inmensa superioritat. Las derrotas sofertas han tingut la virtut d' esvahir per complert aquesta ilusió y de felshi compendre que la empresa en que están empenyats, té tots los carácters d' una guerra seria, d' una guerra internacional, d' una guerra entre dos pobles que, si l' un té á son favor lo seu inmens poderiu, l' altre no es tampoch despreciable y está disposat á defensar rabiosament la seva independencia.

La situació creada per las consecutivas derrotas dels generals Gatacre, Methuen y Buller, es realment grave y dona que pensar.

Las columnas derrotadas, es molt difícil que puguin ajuntarse y empendre una acció ofensiva. Lo més probable es que tinguin prous feynas ab aguantarse, voltadas com están d' enemichs que s' han multiplicat á la noticia de las sevas desfetas.

Las plassas de Kimberley, Mafecking y Ladysmith, que anavan per llibertar, quedan reduhidas á las sevas forsas, molt quebrantadas després del llarch siti que están sufrint; y es naturalíssim que al enterarse de lo ocorregut, haurán perdut bona part de las esperansas que las aguantavan.

Tot això posa als inglesos en la disjuntiva de donarse per vensuts ó d' enviar al lloch de la guerra un numerós exércit. Sembla que 'ls inglesos se decideixen per lo darrer, peró, al decidirshi, no poden menos de preguntarse: ¿d' ahont lo treurém un exércit poderós quina embestida sigui irresistible? Aquí hi ha lo grave del problema pels inglesos. Es impossible treure gayres més tropas d' Inglaterra, puig quedaría en absolut sens exércit. Es perillós enviarhi las reservas perqué això alsaría una protesta unánim. Es perillosíssim enviarhi tropas de las colonias, puig la India, que es la única ahont n' hi ha un bon número, está en perpétua insurrecció. Cal afegir á tot lo dit que la oficialitat inglesa es reduhidissima.

¿Qué fará Inglaterra davant de tantas dificultats? Si s' hi empenya, es de creure que sortirá ab la seva; peró es de esperar que *conveniencia*, la rahó suprema de la política inglesa, la inclini á buscar una solució tranzitoria que li permeti prepararse pera repetir lo cop ab més probabilitats d' éxit, y d' éxit barato.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 19 de Desembre de 1899
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser particular
9 m.	751	100	94'	2'5	Plujós	
3 t.	750	100				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. [illegible]	7	9	NE.	Cun Nin	0'9
3 t.	Sombra 10		10	NE.		0'8

Ahir nit nostre estimat amich lo M. I. Sr. Alcalde d' aquesta ciutat feu entrega al «Centro de Lectura», de la suma de *500 pessetas* que li enviá lo malhaurat Excm. Sr. Marqués de Vistabella.

Dit senyor que no fá gayres dias visitá nostra ciutat y à un temps lo «Centro de Lectura», al álbum d' aquella culta Societat va deixarhi 'l següent autógrafo:

«Después de tres visitas á Reus hasta hoy que he visitado este «Centro de Lectura» no conocí á esta culta ciudad.—El Marqués de Vistabella».

—

Ahir continuá 'l dia plujós, seguint al vespre lo cel cobert per los nuvols.

—

Aquesta nit tindrá lloch en la Societat «El Olimpo» una série d' audicions molt variadas del aparato «Grafófono.

—

Ha quedat ja oficialment inaugurada la important línea telegráfica de Manresa á Berga.

—

Segons noticias de Barcelona, son moltas las pessetas falsas, ab lo cuny de 1876 y 'l busto de Alfons XII que s' han fet circular en aquella ciutat.

Las tals pessetas se distingeixen de las llegítimas en lo só y en que 'l cordonet es mes ordinari.

—

Lo recaudat en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, durant lo dia d' ahir, puja à 792'58 pessetas.

—

Si aquesta nit se reuneix suficient número de senyors regidors nostre Excm. Ajuntament celebrará á la hora senyalada la sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

—

En breu s' establirá á Barcelona una línea de omnibus que, sortint de la plassa de la Universitat, arribi á la de Bonanova à Sant Gervasi, passant pel carrer de Montaner.

—

Se troba malalt en la Cort lo senador per aquesta provincia Sr. Marqués de Tamarit, per cual restabliment fem vots.

—

Ha experimentat notable millora en la enfermetat que fá alguns dias lo reté en lo llit, nostre particular amich don Lluís Cañellas, germá del Diputat per aquesta circunscripció D. Joan.

Ho celebrém.

—

A fí de repetir un homenatje á sa comarca natal y sens objecte de cap negoci, un grupo de tarragonins residents á Bàrcelona ha manat fer una curta tirada de sellos en los que hi ha estampats l' escut y alguns monuments de la antiga «Tarraco».

—

Pera 'l vinent mes de Janer fa un novell astrónom aragonés los pronóstichs següents:

«Primera dezena.—Del dia 1 al 3 plujas á Aragó y Valencia ab ayre del E. Del 4 al 7 plujas en varias parts d' Espanya ab ayre del S. Del 7 al 9 ayre N.

Segona dezena.—Dias 9, 10, 11 y 12 continuará l' ayre del N., cayent aygua ó neu lo dia 10 á Saragossa, Navarra y Castella, lo dia 13 y 14 segueix l' ayre del N., 15 y 16 se generalisan las boyras espessas, y 17, 18, 19 y 20 las plujas á Catalunya, Valencia, Aragó, Castella y Naaarra, essent aquestas en algunas de las citadas regions, neu á un metre 30 centímetres.

Tercera dezena.—Los dias 21, 22 y 23, temps propi de la estació abonansant; lo 24, 25, 26, 27 y 28, vents forts del N. ab frets, acabant lo mes ab plujas.

Crónica teatral

Explicacions

Me retiro modestament pel *foro*: més avans de ferho me crech del cás donar algunas explicacions.

Ahir s' empenyaren en que havía de llegir per fersa un escrit que volía ser crítica d' art y teatral, en lo qual jo no hi vaig veurer més que passions mal reprimidas de gelosía;y francament, per més que allunyat de tot contacte ab lo subjecte de referencia, no vull que qui 'l llegeixi ó me llegeixi, li sugereixi lo pensament de comparació.

May escrich jo, entre altras cosas, que la *música* y 'l cant s' ESCOLTAN, perque prou sé que ni ab unas orellas més grossas que la sala d' espectacles del Teatro Fortuny arribaría á conseguir **escoltar** una nota, tan grossas las tindrían aquells que **oyeron gritar** al tenor senyor Bergadá en «La Bruja»: ni la meva ambició va més lluny de desitjar com á tiple lleugera una artista de la calitat de la senyoreta Ramona Gorgé que si en los cantàbils está bé, bé está en los recitats: que no es una Guerrero en la declamació ho diu clarament lo género que cultiva y en la escena lírica están farsidas las crónicas d' eminencias musicals, pero son comptádíssims los que posseheixen aquella dot junt ab la de la dramática: ni jutjo al artista pel pamet de cara bonich que té, encara que no nego que si son rostre es encisador, tractantse d' *una* artista, sempre es pera ella una garantía més ab que pot conquistarse las simpatías del pùblich; y finalment, may he enjegat los trets contra cap artista, si en mos propósits ha entrat mortificar á altres que no son als que resultan molestats.

¡Baladrejar lo tenor senyor Bergadá! ¡Jesùs y lo que fa dir la passió!

Lo tenor que cantá las *Cabaletes* de «Campanone», número que merescudament fou molt y molt aplaudit per tothom, los que pagan y 'ls que hi van d' **arrós** y potser també pels que sembla que hi van pagan, pero que al sortir del teatre se troban en los mateixos diners que avans de veurer la representació y sentir la obra, no potser baladrer: li pot faltar y li falta educació en la veu, podrán sortir de sa gola las notas esfumidas y al personatje no li donará lo relleu que es de desitjar; pero això son defectes que tenen tots los tenors en general y en especial defectes que també tenía y segurament encara té 'l tenor Alcántara, á no ser que en sa carrera hagi prosperat molt desde que no l' hem sentit nosaltres.

Y com aixís opino y com l' escriurer pera 'l públich te 'ls seus inconvenients y jo bé sé que en la materia teatral cada fill de vehí s' hi permet dir lo que li sembla, pero de paraula, ó tot lo més encarregantho á qui te llibertat pera ferho publicar, més sempre baix la responsabilitat d' aquest, que si mal no vé ja s' excusa en dir que no es éll y carrega 'l mort á la massa anónima del públich, d' aquí que jo prengui la resolució de no ocuparme de res del teatre, per are, y suspenguém en Lo Somatent las «Crónicas teatrals».

No vol dir això que altres companys de Redacció no quedin autorisats pera que en la secció de Crónica local hi puguin reflexar las impresions que rebin en lo teatre: ho poden fer desde 'l moment que jo no soch més que un d' ells; més ni en los elogis ni en las censuras hi vull cap altra participació que la solidaritat que ha regnat sempre en Lo Somatent, que cada

hú es responsable de lo que escriu y tots ho som de tot.

Y 'ls lectors que m' ho perdonin si no 'ls hi serveixo aquest plat que las més de las vegadas se l' haurán empassat indiferents pero que en algunas també haurá sigut de la seva predilecció.

***

Els caixistas ahir me feren dir *dinou* anys enlloch de *denou*, que es lo mateix, sino que subratllada com anava la frase, per ser alacantina, escrita com aparegué hi podría haver algun maliciós que la explotés. Ja ho sab, donchs, senyoreta Gorgé (C) son denou de bó debó.

X. X. y X.

A corre-cuyta

Marina

Aquesta fou l' obra que ahir nit, baix la batuta del mestre director senyor Gorgé, se cantá en nostre colisseu de la Plassa de Prím.

No puch estendrém tant com desitjaría pera emetre lo judici que, creyent interpretar al distingit públich que hi assistí, varem formar dels artistas que hi prengueren part, puig que com lo títul que precedeix á aquestas ratllas indica, hem d' anar més que depressa pera que las presents cuartillas, escritas al acabar la funció, pugan tenir cabuda ab oportunitat en las columnas del present número. No obstant, després de pregarlos indulgencia, tant als nostres lectors com als artistas que prenguin part en lo successiu en lo desempenyo de las obras que ressenyessim, si algún erro ù omissió, degut á la precipitada confecció d' aquestas ratllas se 'ns escapa, comensarém dihent que la tiple senyoreta Gorgé ratllá á gran altura en tots los números que cantá, fentho ab tant gust y afinació que arrencá unánims aplausos á nostre ilustrat públich.

Lo tenor senyor Bergadá, ho feu també á gust dels concurrents al teatro, proba de lo que dihém es que 's feu aplaudir, aplaudiments que tingué ben merescuts. Altre dia li dedicarém algunas ratllas més extensas y del tot francas, com á característica que es en nosaltres la franquesa; y, adelantant algo de lo que pensém dirli, guanyaría molt més desembrassantse de la por que li deuhen causar certas opinions estampadas en lletras de motllo, quinas, ja reconeix lo públich que totas las nits lo sent cantar, no son tal vegada tot lo justas que mereix, y l' artista á l' únich que deu atendres es á las manifestacions que ab picaments de mans li fá 'l públich que l' escolta.

També mereix nostra atenció 'l barítono senyor Izares, qui ajudá, ab sas facultats, com de bon artista, al éxit que ahir nit obtingué «Marina», de quina execució 'n surtí 'l públich sumament satisfet, fent aixecar lo teló al final de la obra y aplaudint frenéticament als artistas quin meritori travall deixém descrit.

JOFEGEN.

Secció oficial

Registre civil

del dia 18 de Desembre de 1899.

Naixements

N. Prats Guardiola, de Ramón y María.—Joseph M.ª Voltas Marca, de Joseph y Marca.—Joseph Camprubí Ollé, de Joseph y María.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Anton Fargas Prats, 65 anys, Jesús, 4.—María Jaumá Vilalta, 3 anys, Arrabal del Teatre, 10.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Domingo.
Sant de demá.—Sant Tomás.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 18

De Cette en un dia v. Cervantes, de 296 ts., ab bocoys buyts á varis senyors, consignat á don Emili Borrás.

De Filadelfia y esc. en 36 dias v. Ciudad de Reus, de 1.249 ts., ab petroli als senyors J. Vilella y Companyía, consignat á don Joseph M.ª Ricomá.

Despatxadas

Pera Amsterdam y esc., v. holandés Flora, ab efectes.

Pera Cette, v. Correo de Cartagena, ab ví.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	68'96	Cubas del 86	76'87
Orenses	12'55	Cubas del 90	65'
S. Juan	'	Aduanas	97'75
Norts	50'30	Ob. 5 0[0 Almansa	95'50
Fransas	45'75	Id. 3 0[0 Fransa	46'75
Filipinas	81'		

PARIS

Exterior	64'90	Madrid	'

GIROS

París	27'75	Londres	32'40

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valers cotisables d' Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.	'	'	31'65
» 4 dias vista	'	'	'
» vista	'	32'10	'
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	26'55	26'50	27'10
Marsella 90 dias fetxa		'	'
Hamburg	'	'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	625		
Industrial Farinera	575		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams			
Manufacturera de Algodón	110		
Companyía Reusense de Tranvías	150		

Anuncis particulars

SE NECESSITAN CUSIDORAS pera la confecció de CAMISAS en la camisería EL SPORT.—Carrer Llovera, 15.—Reus.

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab aigua y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donará rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Telégramas

Madrid 19.

Segons los últims informes, las minorías han ofert al gobern sa conformetat pera aprobar avans de primer de Janer lo pressupost de gastos, l' article segon relatiu als ingressos y 'ls crédits ampliables, y després d' unas curtas vacacions examinar los projectes especials que completan lo plan del ministre d' Hisenda.

Lo senyor Villaverde no accepta aquest aplassament, per creure indispensables los importants ingressos que representan los projectes especials, y en sa virtut reclama una autorisació pera plantejar en primer de Janer aquells ingressos que pugan discutirse després més detingudament.

—Lo gobern rebutja resoltament la suspensió de la lley del any natural y la prórroga dels pressupostos actuals é insisteix en son propósit d' apelar á la sessió permenent.

—L' «Impàrcial» atribuheix al senyor Sagasta las següents declaracions:

Es impossible que tots los projectes económichs quedin aprobats lo dia primer de Janer, com vol lo senyor Villaverde, perque 'l país nos exigirá una estreta responsabilitat.

Si 's deixessin los projectes especials pera una ulterior discussió, es possible que 's poguessin concertarse las bases d' un arreglo.

Lo quefe del partit lliberal no es partidari de las autorisacions.

—Se diu que, referintse á noticias que van en boca de personatjes extranjers importants, no tindría res de particular entrés prompte 'l conflicte del Transvaal en una nova fase, pesi á tots los que sostenen lo contrari. La nova fase es la pau.

Es molt terrible l' efecte que ha produhit á Londres l' últim desastre. Sembla que 'l ministre de las Colonias deixará de serho molt prompte. Y s' afegeix que en los acorts presos pel gobern inglés y que no s' han fer públichs, no s' ha comptat ja ab Mr. Chamberlain.

—Ahir á la nit digué 'l senyor Silvela que á la comissió catalana li havía notificat que esperava la contestació á las preguntas fetas á las autoritats de Barcelona respecte al aixecament del estat de guerra, afegint que desitjaría fossin favorables, pera complaure á la comissió.

Pero á la una de la matinada, es á dir, poch temps després de dir aixó 'l senyor Silvela, declarava en Dato que no creya que per ara s' aixequés l' estat de guerra. Ara falta preguntar á en Silvela per qué declará que anava á fer la consulta á las autoritats de Barcelona si 'l gobern té «in mente» que no s' aixecará l' estat de guerra, puig d' altre modo en Dato no hauría dit lo referit.

París 19.

Corren rumors alarmants. Se diu que 'l general Buller intentá atacar de nou als boers; pero que sos soldats se negaren á marxar al topament de sos terribles enemichs.

Lo generalíssim inglés, desesperat per son fracás, s' ha suicidat, pegantse dos tiros de revólver. També 's diu que 'ls boers han prés per assalt á Ladysmith.

Aquestas noticias no s' han confirmat.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.--REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerias.

¡AGRICULTORS!

No us deixeu enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y 'l que us vengui GUANO bo y molt barato, penseu que aixó no pot ser.

Per aixó cridém decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos barato us enganyan.

Per fer GUANO se 'n ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han pochs.

La millor garantía del GUANO marca «Aguila» es elaborat á Moncada, y 'ls trevalladors que 'l fan son tan agricultors com vosaltres; ells podrán dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de lley; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si voleu informarvos, podeu dirigirvos á n' els mateixos que 'l fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡¡Lo barato es car!!

Dipósit á Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

PERA NADAL

Cromos, fototipias
y tarjetas pera felicitacions

Varietat en dibuixos y colors

Preus limitadíssims

IMP. FERRANDO, P. DE LA CONSTITUCIÓ

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys de mes de Desembre de 1899

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápits vapors francesos

lo dia 20 de Desembre lo vapor "Mont-Blanc"
lo dia 21 de " " "France"

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona los grandiosos y acreditats vapors francesos:
lo dia 16 de Desembre pera Rio Janeiro
lo vapor LES ALPES

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

Servey dels trens de viatjres

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'49 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	10'31 n

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4,43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixte ab cotxes de 2.ª classe (2)..........	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'45 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe...........	9'45 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde 'l 2 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranvía á vapor.—Sortides de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septembre 1899.

Sagells de la Unió Catalanista

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y ne 's vulguin molestar en enviarlos á buscar directament á Barcelona, poden adquirirlos á qualsevol hora del dia en nostra Redacció, hont sempre que 'ls hi convingui 'n trobarán en venda.

ALTAS Y BAIXAS

pera la contribució
Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.